

PÄR ELFVINGSSON och ANDERS ZEIJLON

Svar till Siv Gustafsson

Vi har tre synpunkter på Siv Gustafssons (SG) kommentar till vår undersökning;

1. SG menar att vi gjort en kommunfinansiell kalkyl. Hon pekar på att endast posterna kostnader för byggande och drift av daghemmen, intäkter av den frigjorda arbetskraftens produktion och merkostnader för hushållen, är samhällsekonomiska poster. Moms, kostersättning och besparingar för hushållen skulle däremot endast bara vara av finansiellt intresse. I vår undersökning har vi satt kostnaderna för byggande och drift av daghemmen lika med kommunens utgifter. I dessa ligger kostnader för barnens blöjor, kostersättning och moms. Eftersom dessa kostnader redan belastar samhället innan daghemmen byggs, och momsen endast är en finansiell transaktion, måste vi, just för att undvika dubbelräkning och få ett samhällsekonomiskt riktigt mått, reducera kostnaderna med de tre posterna. Vi har valt att göra det genom att bokföra dem som intäktsposter. De kunde lika gärna vara "negativa" kostnader.

Vår undersökning ger alltså ett samhällsekonomiskt mått på daghemmens värde. Inte alls kommunalfinansiellt som SG tror.

PÄR ELFVINGSSON är anställd vid Riksdagens upplysningstjänst och ANDERS ZEIJLON vid national-ekonomiska institutionen vid Uppsala universitet.

2. Vidare menar SG att den stora vinsten av daghemmen består i att pappor och mammor kan verka som både förvärvsarbete och föräldrar. Placeerar man "dubbelrollen" som en restriktion på de alternativ man får undersöka finns det inga stora vinster i de alternativ som blir kvar, menar hon. I vår undersökning har vi inte utgått från restriktionen att föräldrar samtidigt måste vara förvärvsarbete. Vi har undersökt effekten på vår samlade kaka av varor och tjänster om kommunen bygger daghem — jämfört med att kommunen inte gör det. Vårt resultat kan därmed ses som kostnaden — eller intäkten — av att restriktionen "dubbelrollen" måste gälla.

SG nosar här vid problemet med jämförelsealternativ som alltid är problematiskt vid kostnads-intäktsanalyser. Intressant vore att utvidga en samhällsekonomisk kalkyl av daghemmen med flera olika jämförelsealternativ t ex flerfamiljssystem, dagmammasytem etc.

3. SG angriper Radetzki då han anser att det undanträngda hemarbetet bör uppvärderas i vår kalkyl. Vi har utgått från att lika mycket hemarbete — exklusive barnomsorg — produceras efter daghemsutbyggnaden. Om det emellertid är så att hemarbetet minskar i omfattning är det givetvis en kostnad för daghemmen. SG menar här att det då blir en fråga om det undanträngda hemarbetets resultat inte produceras mer effektivt i marknadsekonomin. Men belastas marknadsekonomin uppstår ju i alla fall en merkostnad jämfört med om daghemmen inte byggts.